

Vilniaus reformatų žinios

Bet dabar Kristus tikrai yra prikeltas iš numirusių kaip užmigusiųjų pirmgimis /Kor..15:20/

2001m. balandis Vilniaus ev.reformatų parapijos ir seniūnų tarybų informacinis leidinys Nr.2(25)

*Jau mūsų Viešpats kėlėsi ! Mirtis bejėgė jau prieš Jį !
O džiūlgauk, žeme ir dangau, nes Jėzus gyvas jau !
Tesuskamba džiaugsmingos giesmės, teaidi jos toli,
Ir džiaugsmas širdis tepripildo Velykų rytmetį !
Kas Išganytoją suranda, tam kapas nebaisus,
Jis, Kristuje gyvybę gavęs, laimingas amžiais bus !*

Iš giesmyno "Teskamba giesmės", LELB JC, VM 1998

Su Kristaus Prisikėlimo švente, mielieji ! Te Velykos – ši gili ir prasminga krikščionių pasaulio šventė atneša Jums viltį ir tikėjimą, nes Jėzus Kristus mirė už mūsų nuodėmes ir pelnė amžiną išganymą visiems, kurie Juo tiki, todėl nepraraskime vilties ir puoselėkime tikėjimo ugnį !

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba ir seniūnų taryba

Kristaus atpirkime siela gali pailsėti

*Mat buvau pasiryžęs tarp jūsų nežinoti nieko, tik Jėzų Kristų, ir Tą nukryžiuotą,
1 Kor. 2,2*

Paprasčiausia teologija yra žodis apie kryžių – Dievo galią išganyti kiekvieną tikintį. Paulius jo laikėsi ir jį skelbė. Jis nesidomėjo kitokiu išgelbėjimu, vien šia trumpa žinia apie nukryžiuotą Viešpatį ir Gelbėtoją. Tačiau to visiškai užtenka.

Niekas taip aiškiai neišreiškia Dievo meilės, kaip Kristaus auka ant kryžiaus. Atsistok po Golgotos kryžiumi ir patirsi neaprepiamą Dievo meilę. Ir vis dėlto kryžius yra didžiulio žmonių pasidalijimo priežastis: vieni bus išganyti, kiti pražus. Ir nors Kristus nori savo meile apglėbti visus žmones, kai kurie pasirenka prarasti amžinybę.

Taip atsitiko ir tiems dviem nusikaltėliams, kurie buvo nukryžiuoti kartu su Kristumi. Vienas išpažino nuodėmę, pagarbino Jėzų ir paprašė, kad Jėzus jį prisimintų, kai bus Danguje pas Tėvą. Todėl jis ir pateko į Dangų. Kitas laikėsi savo nuodėmės, niekino Jėzų ir todėl pražuvo.

Taip yra ir šiandien ! Žmonių požiūris į Kristų ir Jo Kryžių nulemia jų gyvenimus. Jėzus atėjo išgelbėti nusidėjėlių. Bet tam, kuris lieka nuodėmėje ir netiki, kuris nenori nusilenkti Kristui, nėra išsigelbėjimo. Kitaip yra tiems, kurių išgelbėjimo pamatas yra Jėzus Kristus. Jie gauna malonę ir ramybę, kurią Jėzus laimėjo nusidėjėliams.

Kristaus atpirkime siela gali pailsėti.

"Prie tavo kryžiaus aš noriu būti, melstis, tikėti ir kentėti, kol Dangaus krantuose būsiu su Tavim".

Iš pamokslų rinkinio kiekvienai dienai. Herbertas Neimanas "Dievo rankose".

Vasario 16 –oji - Lietuvos Nepriklausomybės diena

Kaip ir kasmet šią dieną buvo daug renginių, tik gaila, kad mūsų Vilniaus ev. reformatų bažnyčios durys buvo uždarytos.

Išvakarėse Prezidento vainiką, skirtą Nepriklausomybės akto signatarui Jokūbui Šernui į Nem Radviliškio kapines nuvežė Biržų kunigas diak. Kęstutis Daugirdas. Ši kartą jam ir keletui giminių teko tradicinė garbinga vainiko nuvežimo misija.

Lietuvos Nepriklausomybės Signatarų namai, kurių Vasario 16-osios klubo prezidentu yra Vilniaus ev. reformatų bažnyčios lektorius teologijos bakalauras Tomas Šernas, buvo pakvietę į Vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Petro Klimo 110-ųjų gimimo metinių minėjimą.

Lietuvos Nepriklausomybės signatarų namai yra kultūrinė įstaiga, propaguojanti Lietuvos valstybingumo istoriją, kaupianti, tirianti, eksponuojanti ir skelbianti medžiagą apie 1918 m. vasario 16-osios bei 1990 m. kovo 11-osios Lietuvos Nepriklausomybės Aktų pasirašymo įstakas, aplinkybes bei signatarų veiklą.

Įdomi yra Signatarų namų istorija. Nuo XVI a. dabartinės Pilies gatvėje /Pilies g.26 / stovėjo gotikinis namas su rūšiais. 1748 m. jis sudegė. Antroje XVIII a. pusėje pastatas buvo atstatytas. XIX a. pabaigoje jį bei Literatų g.4 namą nusipirko priklys K.Štralis, kurio iniciatyva Pilies g. namas buvo rekonstruotas pagal architekto A.Polozovo projektą. XX a. pradžioje pirmame aukšte veikė tuo metu garsi Baltojo Štralio kavinė, todėl ir namas pradėtas vadinti Štralio vardu.

1914 m. Vilniuje buvo įkurtas Komitetas nukentėjusiems nuo karo šelpti, kurio pagrindinė būstinė buvo šio pastato trečiame aukšte, 2 bute. Jame posėdžiavo Lietuvos Taryba, kuri 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą. Šį aktą pasirašė mums dabar gerai žinomų 20 Lietuvos Tarybos narių, tarp kurių ir reformatas Jokūbas Šernas.

Komitetas, virtęs Lietuvos labdaros draugija, patalpas nuomojo iki 1928 m. Tais pačiais metais jame apsigyveno ir gyveno iki 1938 metų lietuviškos Vilniuje ir Vilniaus krašte puoselėtojas Povilas Karazija (1887 – 1952) su šeima.

1990 m. atkūrus Lietuvoje Nepriklausomybę, buvo pradėti pastato istoriniai tyrimai, projektavimo, o vėliau - restauravimo darbai, kurie užbaigti 1998 metais. Buvo įkurtas Signatarų namų muziejus: atkurta memorialinė patalpa, kur buvo pasirašytas Lietuvos Nepriklausomybės Aktas, eksponuojami 1918 m. vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų portretai (dail. R.Žebenka), organizuojamos parodos apie svarbiausius XX a. pr. Lietuvos istorinius įvykius bei asmenybes ir jų veiklą. Signatarų namai, jų direktorė p.Jūratė Černiauskienė maloniai įsileidžia mūsų bažnyčios bendruomenės renginius. Prisimename šiuose namuose paminėtą mūsų bažnyčios 170-metų kartinio akmens padėjimą, Senųjų Metų palydėjimo šventę gruodžio 29 d., kai vyresniesiems koncertavo Vilniaus ev. reformatų choras "Giesmė", mažuosius pradžiugino atkeliavęs Kalėdų Senelis su gausiomis dovanomis, o žaidimus ir daineles padėjo dainuoti reformatų jaunimas, persirengėliai, Snieguolė.

Signatarų namai visada laukia mūsų.

Dalija Gudliauskienė

LEBMS suvažiavimas Klaipėdoje

Kovo 24 d. Klaipėdoje įvyko Lietuvos Evangelikų Bažnyčių Muzikos Sandraugos ataskaitinis – rinkiminis suvažiavimas. LEBMS pirmininke vėl buvo išrinkta veikli, energinga muzikė, liuteronė Laura Matuzaitė. Į valdybą buvo nutarta rinkti ne daugiau 5 asmenų. Nuo reformatų buvo išrinkta Kauno ev. reformatų bažnyčios vargonininkė Laima Kačianauskienė (Tunkūnaitė).

Suvažiavime buvo aptarta: vaikų Giesmių giesmelė – gegužės 5 d., Šakiuose ir Giesmių šventė (suaugusiųjų) birželio 2 d., Šilutėje – kūriniai, dirigentai, chorų pasirodymai, visas šventės scenarijus.

Janina Pamarnackienė
LEBMS narė, "Giesmės" choristė

Konsistorija ar Kolegija ?

Mūsų Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios vyriausybė dabar vadinama Kolegija, bet kodėl ji taip pavadinta jau niekas paaiškinti nebemoka.

Jonas Kalvynas 1541 metais atsiskirdamas nuo Romos katalikų Ženevoje įkūrė pirmąją reformatų Konsistoriją kaip vyriausią reformatų Bažnyčios valdymo organą. /Prof.dr kun.P.Jakubėno "Naujųjų amžių Bažnyčios istorija" 61 psl./ Lenkijos ev. reformatų Bažnyčia tarpukario metais turėjo net dvi vieną nuo kitos nepriklausomas Konsistorijas: Vilniaus ir Varšuvos. /T.p. 245 psl./ Kai buvo okupuotas Vilniaus kraštas ir nebuvo galima visiems suvažiuoti į vieną bendrą Sinodą, 1919 m. rugpjūčio 15-17 d.d. Švobiškyje buvo sušauktas atskiras Nepriklausomos Lietuvos Sinodas ir priimtas nutarimas "...buvo išrinkta pirmoji Kolegija (Konsistorija) sinodo nutarimams vykdyti ir eiliniams reikalams tenkinti...". /Naujųjų amžių Bažnyčios istorija" 238 psl./ Tai buvo padaryta tik todėl, kad Vilniaus ir laisvosios Lietuvos ev. reformatai turėjo viltį vėl kada nors susivienyti. Todėl susirinkęs Sinodas Švobiškyje nenorėdamas savo laikinam organui dubliuoti Vilniaus Konsistorijos pavadinimo ir pavadino Nepriklausomos Lietuvos reformatų vyriausią vykdomąjį organą Kolegija. 1933 m. birželio 24-26 d.d. vykęs Sinodas Biržuose per neapdairumą priėmė tokį nutarimą: "Ligšiuolinį Sinodo valdomąjį organą "Kolegiją" nuo 1933m. vadinti Lietuvos Evangelikų Reformatų "Konsistorija".../1933m. Sinodo memorialas 35, Kanonas 3/. Po to buvo susigriebta, kad Bažnyčios egzistavimo sąlygos nepakito, Ji tebėra padalinta į du atskirus vienetus, tad ir toliau vadinama Lietuvos ev. reformatų Sinodo Kolegija. Tačiau Sinodo kanonas nebuvo nei atšauktas, nei pakeistas, tad jis turi galią ligi šių dienų. 1940 m. sausio 6 d. Sinode Vilniuje dėl gana karingo Vilniaus lenkų būdo sujungus abu Sinodus į vieną vis tiek dar ir toliau buvo paliktas pavadinimas Kolegija, o jos centrinė būstinė - Biržuose.

Galutinai prie istorinio Konsistorijos pavadinimo buvo grįžta vokiečių okupacijos metais, bet, kada tai buvo užfiksuota, tikslios datos nustatyti nepavyko, nes Biržų bažnyčios archyve to laikotarpio Sinodų memorialų ir kanonų yra išlikę tik atskiri pavieniai lapai. Iš jų paaiškėja, kad ir karo metais vyko kasmetiniai Sinodai, kad 1944 m. Sinodas vietoj pasitraukusio į užsienį Konsistorijos prezidento Povilo Klybo išrinko Panevėžio apskrities mokesčių inspektorių Andriejų Krišukėną. (Tai šeštasis iš eilės Nepriklausomos Lietuvos reformatų Sinodo konsistorijos prezidentas). Jis juo išbuvo iki 1957 metų, iki Jubiliejinio 400 metų Sinodo, kuriame Konsistorijos pirmininku /prezidentu/ buvo išrinktas Konstantinas Burbulyš. Iš to Sinodo pranešimų sužinome, kad naujai sudarytoji Konsistorija buvo įregistruota vyriausybės įstaigose ir nuo 1945 metų pradėjo veikti iš naujo. Kadangi nuo 1945 metų kasmetinių Sinodų jau nebebuvo, tad galima manyti, kad prie Konsistorijos pavadinimo buvo grįžta 1944 metais. Vilniaus Sinodo vyriausias valdymo organas ir toliau buvo vadinamas Konsistorija. Apie tai liudija kun.Mykolo Franko iš sovietų nacionalizuotos Vilniaus reformatų bažnyčios atgabenti įvairūs Vilniaus Sinodo Konsistorijos antspaudai lenkų kalba.

Tie, kurie 1993 m. birželio 19 – 20 d.d. vykusiame Sinode Biržuose iš Konsistorijos vėl grįžo prie pavadinimo Kolegija padarė tik dar vieną grubią klaidą mūsų Bažnyčios istorijoje.

Kostas Grundelė

Vyriausybė skyrė ev.reformatų kolegijai 18 tūkst. litų

Vyriausybė iš biudžeto devynioms tradicinėms religinėms bendrijoms skyrė 3.123 mln Lt, iš kurių liūto dalis – 2,33 mln. Lt – teko katalikų Bažnyčiai. Stačiatikių Bažnyčiai skirta 140,9 tūkst., aukščiausiai sentikių tarybai – 46,4 tūkst., evangelikų liuteronų konsistorijai – 31,8 tūkst., evangelikų reformatų kolegijai – 18 tūkst., musulmonų sunitų religinei bendruomenei ir žydų religinei bendruomenei – po 13,6 tūkst., graikų apeigų katalikų (unitų) bendruomenei – 10,7 tūkst., karaimų religinei bendruomenei – 10,2 tūkst. Lt., – rašė "Respublika" 2001 m. vasario 21 d. straipsnyje "Pinigų paskirstymo religinėms bendrijoms formulę pasiūlė karaimai".

Toliau laikraštyje rašoma, kaip religinės bendruomenės žada panaudoti gautas lėšas. Rašoma, kad 11 tūkst. narių (!) turinčios Evangelikų reformatų sinodo kolegijos prezidentas Rimantas Jankūnas mano, jog svarbiausia reformatams atgauti jiems priklausančius pastatus. "Šiuo metu,- pasakoja R.Jankūnas, - vyksta teismai dėl keturių pastatų Vilniuje ir Kaune, kuriuos norima atgauti, todėl bendrijos išlaidas didina honorarai advokatams ir teismo mokesčiai."

Statistikos departamento duomenimis, mūsų šalyje tarp devynių tradicinių religijų atstovų Romos katalikai sudaro maždaug 91 proc., stačiatikiai – 5 proc., sentikiai – daugiau negu 1 proc., o ev.liuteronai, graikų apeigų katalikai, ev. reformatai, judėjai, karaimai ir musulmonai sunitai – apie 3 proc. tikinčiųjų.

Pasak dabar jau atsistatydinusio Vyriausybės patarėjo religijų reikalams Petro Plumpos, lėšas skirti nuspręsta pagal karaimų bendrijos pasiūlytą formulę, kurioje prie kiekvienai bendrijai numatytos bazinės 10 tūkst. Lt. sumos pridedama suma, priklausanti nuo tikinčiųjų skaičiaus.

SVEIKINIMAS IŠ SAMOA - TALOFA – TALOVA LAVA

Talofa – Talofa Lava. Sveiki ! Taip Samoa gyventojai sveikinas. Į šiuos žodžius Talofa – Talofa Lava žmonės įdeda draugiškumą, meilę ir ramybės palinkėjimus.

Kaip jau daugelį metų, taip ir šiemet kovo mėnesio pirmąjį penktadienį rinkomės į Vilniaus liuteronų bažnyčią, kur vyko Pasaulinei moterų Maldos dienai skirtos pamaldos už Samoa moteris. Jos rengė šios dienos liturgiją. Mums, šių pamaldų organizatorėms, labai džiugu, kad jau nusistovėjo tam tikros tradicijos, kad moterys iš įvairių bažnyčių jau įprato dalyvauti liturginėje grupėje, su džiaugsmu priima bet kokius įpareigojimus. O ir bažnyčia visada būna pilna žmonių, atėjusių tą dieną mintimis pabūti su viso pasaulio moterimis, kurios mintyse apsijungia bendrai maldai, o ypač už tos šalies moteris, vaikus ir visus žmones, kuri rengia Maldos liturgiją.

Liturgijoje dalyvavo atstovės iš įvairių Vilniaus bažnyčių – liuteronų, reformatų, katalikų, baptistų, metodistų. Turėjome viešnių iš daugelio pasaulio šalių, net iš Indijos. Pamaldų tema – tekstas iš Mato evangelijos 15 skyriaus, 21 –28 eilutės. Paskutiniai šio teksto žodžiai: “Tuomet Jėzus tarė jai: “O moterie, didis tavo tikėjimas! Tebūnie kaip tu prašai”. Ir tą pačią valandą jos duktė pasveiko” – buvo perskaityti daugiau nei dešimčia pasaulio kalbų. Homiliją sakė Inesa Vaitkūnaitė iš katalikų Palaimintojo Jurgio Matulaičio bažnyčios. Šiemet mūsų pamaldos buvo ypač pakylėtos ir dvasingos, jose dalyvavo ordinuota Jungtinės metodistų bažnyčios kunigė p.Kristina Markay ir galėjome švęsti Viešpaties Vakarienę. Labai džiaugėmės, kad priimti Šventąją Komuniją pasiryžo didžioji dauguma pamaldose dalyvavusių žmonių, nusidriekė dvi ilgos eilės iki Dievo stalo, kur ji buvo dalijama.

Kaip ir ankstesniais metais, taip ir šiemet svečiavosi brangios viešnios – Ukmergės muzikos mokyklos katalikų moterų choras, mūsų pasveikinti atvyko Vilniaus stačiatikių bažnyčios moterų ansamblis, kuriam vadovauja sesuo Sofija. Labai džiaugiamės, kad į mūsų pamaldas ateina ir vyrai, ypač džiugu buvo matyti Vilniaus reformatų bažnyčios lektorių teologijos bakalaurą Tomą Šerną, Lietuvos Biblijos skaitymo draugijos renginių organizatorių Vilniaus baptistų bažnyčios kunigą Artūrą Rulinską.

Po pamaldų dar ilgai nesiskirstėme, norėjosi pabūti kartu, kaip galima ilgiau pajauti dvasios bendrystę. Stačiatikių ir Ukmergės ansambliai dar pagiedojo daug giesmių, gurdžnodamos arbatą dalinomės įspūdžiais ir džiaugėmės galėdamos pabūti kartu, dėkojome kunigei Kristinai ir, žinoma, šeiminkėms – Vilniaus liuteronų bažnyčios moterims, ypač kunigo padėjėjai teologei p.Kristinai Ivanauskienei, kuri ir yra pagrindinė šių pamaldų organizatorė ir siela.

Atsisveikinome linkėdamos vienos kitoms sveikoms vėl sulaukti sekančių metų Moterų maldos dienos pamaldų ir su viltim, kad gal kada nors bus ir Lietuvai suteikta garbė rengti pamaldų liturgiją.

Renata Bareikienė

Pasaulinės Moterų maldos dienos Vilniaus komiteto narė

Kvakerės pamokslininkės

1653 m. į Anglijos universitetinį miestą Kembridžą atvyko dvi moterys. Akademinio pasaulio siaubui, tos moterys pradėjo sakyti pamokslus. Jos teigė, kad kiekviename žmoguje rusena dieviškoji kibirkštis ir kiekvienas žmogus, tiek vyras, tiek moteris, gali patirti vidinį apreiškimą. Apreiškimą patyręs žmogus neturi remti karo mokėdamas mokesčius. Jis neturi duoti priesaikos, nes tai reiškia, jog be priesaikos meluojama. Visi žmonės lygūs ir kiekvienas turi sąžinės laisvę galvoti apie tikėjimą taip, kaip jaučia.

Visi iškart suprato, kas čia per paukštės. *Kvakerės*, fanatiškos beprotės. Ir atvyk tu man į mokslo pasaulio centrą pasakoti apie tikėjimą vyrams, kurie dešimtmečius studijavo teologiją! Kaip jos drįsta pamokslauti, nepaisydamos paties Pauliaus įsakymo.

Šioms dvioms drąsioms moterims nedelsiant nurodoma jų vieta: abi buvo viešai išplaktos rykštėmis. Paskui Oksfordo universitetinio miesto mokyteji vyrai nutempė abi pamokslininkes pamazgų duobėn, pripumpavo joms į burnas vandens ir galiausiai sužalojo spardydami.

Vargu, ar Kembridže išplakta tarnaitė *Mary Fisher* jau buvo atsigavusi nuo sužalojimų, kai išplaukė pamokslauti į Vakarų Indiją. Ten ji staiga pajuto turinti nunešti Gerąją Žinią turkų sultonui. Nė akimirksnio nedvejodama iškeliavo į Turkijos miestą Adrianopolį, kur gyveno sultonas. Mary nukako iki

Izmiro, bet čia Anglijos konsulas, nerimaudamas dėl jos saugumo, įsodino ją į laivą. Tačiau nenugalimoji Mary prikalbino kapitoną išsodinti ją Graikijos pakrantėje. Iš ten ji pėsčia patraukė per visą Makedoniją ir Trakijos kalnus. Turkijoje ji nesuvokiamu būdu susisiekė su didžiuoju viziriu ir jo dėka pateko į sultono priimamąjį. Ji išdėstė savo reikalą sultonui ir iškeliavo atgal, nors sultonas ir kvietė ją pasilikti. Visa tai atsitiko septynioliktojo šimtmečio viduryje, kai keliauti buvo be galo sunku ir vienišai moteriai labai nesaugu, o sultonas nuolat kariavo su Europos valstybėmis. Mary Fisher niekuo neišsiskyrė iš kitų kvakerių. Kvakeriai neigė bet kokią prievartą ir sielos pančius. Jie gyveno iš Dievo, visi lygūs. Kaip ir ankstyvieji krikščionys, tikėjo, kad reikia pakeisti pasaulio socialinę santvarką, suteikti teisių beturčiams ir persekiojamiems.

Kvakerių moterys turėjo savas veiklos sritis. Jos tvarkė kvakerių finansinius reikalus, buhalteriją, prisidėjo prie knygų leidybos ir spausdinimo. Kartu su vyrais buvo atsakingos už judėjimą, ir ne viena jų tapo tikėjimo vade. Jos buvo neįtikėtinais drąsios ir pasitikinčios.

Elizabeth Hooton norėjo įteikti prašymą Anglijos karaliui Karoliui II. Ji taip kantriai laukė, kad kareiviai pajuto jai draugiškumą ir praleido pas karalių, kai Jo didenybė vaikštinėjo parke. Dviraškių siaubui, Elizabeth nei priklausė, nei nusilenkė karaliui, bet ėjo šalia ir kalbėjo. Elizabeth prašymas įsigyti žemės Bostono kolonijoje anapus Atlanto buvo patenkintas. Netrukus Elizabeth, jau pagyvenusi moteris, išplaukė į Bostoną.

Bostoniečiai pasišaipė iš karaliaus laiško, pririšo Elizabeth prie vežimo ir pervilkė per trijų miestų bausmių aikštes, kur ją iš eilės nuplakė. Tada užsodino ant arkliai ir nugabeno į dykumą. Bet, nelyginant legendoje apie šventuosius, Elizabeth išsigelbėjo ir išvyko pamokslauti į Jamaiką.

Kvakerės moterys įkvėpdavo ir drąsindavo viena kitą ir dažniausiai darbavosi poromis. Jos išleisdavo savo turtą baudoms, nuo jų nusigrėždavo giminės, iš jų būdavo tyčiojamosi. Nuolat grėse pavojus, kad jas suims, Amerikoje net pakardavo. Bet jų širdyse deganti džiaugsmo ir entuziazmo ugnis nugalėdavo baimę.

Ištrauka iš suomių rašytojos Kaari Utrio knygos "Ievos dukterys", (Europos moters ir šeimos istorija), Vilnius, 1998 m.

Kas tie "kvakeriai"?

Kvakeriai – iš angliško žodžio "quake" – drebėti, taip ironiškai juos pavadino aplinkiniai, nes jie besimelsdami, apimti mistinės ekstazės ima drebėti. Patys save vadina **Bičiulių draugija**. Kvakerių arba Bičiulių draugijos tikėjimo narių pasaulyje priskaičiuojama apie 240 tūkstančių. Jie išsiskiria savo kalba ir kultūra, pamaldų tvarka ir svarbiausia – tikėjimu.

Tai radikaliausia protestantizmo srovė, prasidėjusi Anglijoje XVIIIa viduryje, pradininkas amatininkas Džonas Foksas.

Kvakerių tikėjimo mokymas remiasi įsitikinimu, kad kiekviename žmoguje yra Dieviškoji kibirkštis (vidinė šviesa, Žodis, vidinis Kristus). Žmogus sugeba tai jausti ir sekti Dieviškuoju kvietimu. Dievas dalyvauja visame žmogaus gyvenime, bet tuo pačiu Jis yra nepasiekiamas žmogui. Dievas nukreipia tikintįjį, kuris privalo (ir gali) sulieti savo valią su Viešpaties valia, tapti instrumentu, kuriuo Kūrėjas pasireiškia pasaulyje. Šito siekimas yra žmogaus gyvenimo tikslas ir prasmė. Kvakeriai nuosekliai stengiasi įgyvendinti krikščioniško humanizmo idėjas, ragina grįžti į evangelinį paprastumą, atmeta bažnytinį dogmatizmą, kultą, neturi sakramentų (netgi krikšto ir Šv. komunijos), dvasininkų, nepripažįsta jokių švenčių, išankstinių pamokslų ir pamokslininkų. Gimstant, tuokiantis, laidojant nėra jokių ritualų. Sekmadeniais susirenka bendroms pamaldoms, per kurias visi tyliai meldžiasi, kol kuris nors vienas pajunta poreikį ką nors pasakyti. Jų maldos namuose nėra jokių religinių simbolių, pamaldose negiedama, negrojama. Jie atmeta bet kokią privalomą Dievo garbinimą. Pagal juos, aukščiausia tiesa yra ne tikėjimo išpažinimuose, knygose, ar pamoksluose, o žmogaus viduje ir, kad ją pažintume, būtina išsiklausyti į savo vidinį balsą, kuris ir yra **Viešpaties balsas**. "Vidinė šviesa" adekvačiai išreikšta Biblijoje, kuri yra kvakeriams svarbiausias religinės tiesos šaltinis. Bet, kad skaitant suprastume, būtina jog mūsų "širdies šviesa" susilietų su šventąja dvasia, apšvietusia Jos autorius. O tai priklauso jau nuo kiekvieno Dievo pažinimo patirties, o taip pat ir tų, kurie gyveno iki mūsų.

Kvakeriai nepripažįsta rangų, karinės prievolės, pramogų. Kategoriškai atmeta bet kokią prievartą, netgi jei tai būtina apginti save, nes, pagal jų įsitikinimą, kiekviename žmoguje yra dalelė Dievo, todėl užmušant žmogų reiškia užmušti jame Dievą, o tai negali būti niekuo pateisinama.

Todėl kvakeriai visada atsisako imti į rankas ginklą. Jie labai aktyviai kovojo prieš vergovę, rėmė I ir II Pasaulinių karų aukas. Kaip nuoseklūs pacifistai 1947 m. buvo apdovanoti Nobelio taikos premija.

Pagal įvairią literatūrą parengė Dalija Gudliauskienė

Amišai – Dievo sodininkai

Amišai gyvena Amerikoje atsiskyrusiose ūkinėse oazėse, atsisakę civilizacijos gėrybių, nesinaudoja elektra, telefonais, mašinomis. Šiuo metu jų pamėgtos yra Ohajo, Pensilvanijos, Indianos, Teneso, Naujosios Anglijos valstijos. Amišai priklauso Anabaptistų bažnyčiai. Kiekviena šeima turi tris gyvenimo knygas: „Martyno veidrodis“, pasakojančią apie krikščionių persekiojimus, Bibliją ir Ausbundą (giesmyną seniausių protestantų himnų).

Amišų judėjimas gimė Šveicarijoje, Reformacijos laikais. XVI a. pastorius Menas Simonsas, menonitų lyderis, įkūrė paslaptinę bendruomenę. Menonitai – protestantai, skelbiantys nusižeminimą, nepripažįstantys prievartos, bažnytinės hierarchijos, netarnaujantys valstybinėse įstaigose ir nevykdantys karinės prievolės. Šveicarų valdžia ištrėmė juos į Olandiją. Keletas laivų pasuko į Prancūzijos uostus, dalis prisišvartavo prie Rusijos krantų, kiti apsigyveno Vokietijoje. Olandijoje jiems vadovavo pastorius Jakobas Amanas. Valdžia buvo tolerantiška, neperseikėjo jų dėl religinių įsitikinimų, bet žemė Olandijoje buvo labai brangi, todėl nusipirkti negalėjo. Daugel metų nuomodami žemes ir sunkiai dirbdami amišai praturtėjo ir leidosi į antrąją kelionę – į Ameriką, į tautų katilą. Juos viliojo laisvė, pigi žemė, švarūs laukai. Amerikoje amišai prisipirkę žemės įkūrė savas bendruomenes. Amišai renkasi „sočias“, derlingas žemes, kur per metus gali nuimti kelis derlius. Kalba olandiškai arba vokiškai, o anglų kalbą pasitelkia tik prisireikus.

„Svarbiausia – žemė, nes ji Dievo dovana žmogui. Mylėdamas ir įdirbdamas ją gauna Dievo palaiminimą. Žmogus, turintis savy gyvenimo Tiesą, suvokia ir savo gyvenimo kryptį“ – sako amišai. Tikėjimas persmelkęs jų būtį, jie alsuoja religija visas 24 valandas. Jeigu tu valgai duoną, tai ir Dievas yra... Jis viduje, duonos riekelėje. Jei geri vandenį, Jis – vandens lašė. Jei kvėpuoji oru, Dievas srovėna tavo viduje. Jei atsiveri šviesai, Jis – šviesos centre.

Šeima yra Dievo meilės žmogui pasireiškimas žemėje. Meilėje užgimusi šeima yra žmogaus dieviškumas, jame slypi versmė, įžiebianti gyvybę.

Amišai susitakė su keistuolių dalia, bet neabejoja, kad gyvena teisingai. Jie žino, kad gėris – svarbiausias ryšys tarp žmonių. Jis susieja žmones, juos suvienija. Ir jei kas trukdo tiems ryšiams užgimti, tų dalykų, jų manymų, reikia atsisakyti. Sekmadienis – šventadienis, dirbt negalima. Jei darbų daug, amišai nusisamdo dienas kokį „juoduką“, kuriam nėra nuodėmė dirbti sekmadieniais, ir užmoka. Ir Dievas pagerbtas, ir darbai nudirbti.]

Amišų vaikai nelanko miesto mokyklų, mokosi bendruomenės mokyklėlėse iki aštuntos klasės. Manoma, kad „kuo daugiau mokslo, tuo daugiau materialinių įgeidžių“. Vaikas amerikietiškoje mokykloje orientuotas į sėkmę, lenktyniavimą bei dominavimą. Taip jis praranda ryšį su žeme ir Dievu. Tuo tarpu jaunam amišų žmogui ugdomas dėkingumo, pagarbos ir atsakomybės jausmas, jis turi pasijusti Visatos dalimi, nepriklausyti jokiai vyriausybei ir netarnauti niekam kitam, tik Viešpačiui. Amišai saugo savo vaikus nuo pernelyg ankstyvo intelektualizmo ir neskoningos civilizacijos. Biblinės tiesos, kurias mūsų vaikai mokosi mintinai mokyklose, čia – būtis, įkvėpimas, gyvenimo druska. Pažinti save ir Dievą – tai išvelgti išminties pradus, jėgas ir dėsnius, kuriais paremta ir kuriama daiktų tvarka.

Amišai vienintelė išlikusi Amerikoje bendrija, kur gimdymas – dvasinė kultūros dalis. Ten natūralu turėti daug vaikų. Jie tiki gimtimi. Moterys nežino, kas yra replės ar nuskausminimas. Jų nereikia drąsinti. Amišų moterys prisirpsta, išsiskleidžia ir išbarsto savo daigus po žemę, „laisto“ savo vaikus kaip sodininkės – iki brandos. Kuo labiau tolsti nuo žemės, tuo labiau – nuo gimimo. Kiekvienos ligoninės grindys nuvilioja nuo žemės, prarandamas ritmo ir cikliškumo pojūtis... Amišų moterys gimdo namuose padedant vyresnėms, kartais pasišaukia ir pribuvėjas.

Moters vieta – griežtai apibrėžta. Ji – gimdytoja, namų šeimininkė, daktarė, virėja. Nežinomos apsisaugojimo priemonės, nes „šeimos planavimu“ rūpinasi Viešpats. Amišai tiki: jei kūdikis mirė, jis nukeliavo į geresnius namus, jį supuoja Dievo rankos.

Viena iš dorybių, kurias gali įgyti žmogus – nuolankumas. Tai stiprybė, ne silpnumas. Nuolankus žmogus – plastiškas, prisitaikantis. Jis išveria skurdą, ligas, mirtį. Kas beatsitiktų, jis išlieka ramus ir susikaupęs, nes Dievas, gyvenantis jame, nemiršta ir netampa elgeta.

Amišai – mokiniai šioje žemėje, jie neieško žemiškų turtų, užuojautos, šlovės. Buvimas šalia jų primena vaikystę ir močiutės užkrosnį, prie kurio buvo šilta ir saugu. Šie žmonės skleidžia savąjį žinojimą ir patirtį, kurioje yra šviesa, taika ir ramybė, teikianti džiaugsmą kiekvienam.

SVEIKINAME

Vilniaus ev. reformatų parapijos narius, atšventusius jubiliejus:

Birutę Barkauskienę – Venzlauskaitę kovo 6 d. 50 –ies metų jubiliejų;

Palmyrą Zujevienę – Šileikaitę kovo 6 d. 60 –ies metų jubiliejų;

Olga Kulbytę kovo 10 d. – 75-rių metų jubiliejų;

Laimą Plepytę kovo 14 d. 50- ies metų jubiliejų;

Adomą Jodinską kovo 15 d. 60 –ies metų jubiliejų;

Birutę Jakubėnaitę balandžio 2 d. - 60 –ies metų jubiliejų;

Birutę Kliaugaitę – Krikštanavičienę balandžio 16 d. - 75-rių metų jubiliejų;

Linkime visiems Jubiliatams stiprios sveikatos, energijos, geros nuotaikos ir dar daug laimingų ir Dievo palaimos kupinų gyvenimo metų !

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba ir seniūnų taryba

Nors pavėluotai, širdingai sveikiname “Vilniaus reformatų žinių” pagalbininką iš Biržų Kostą Grundelę, sausio 4 d. atšventusį 80 –ies metų jubiliejų.

Kostas Grundelė 1982 – 1988 m.m. buvo LERB Konsistorijos pirmininku, daug jėgų ir energijos padėjo, kad sovietų laikais neišnyktų Lietuvos ev. reformatų Bažnyčia. Dabar renka istorinę – bibliografinę medžiagą, susijusią su reformatais Lietuvoje, yra daug persirašęs LERB Sinodų dokumentų, saugomų (!) muziejuose. Pritrūkę informacijos, visada kreipiamės į poną Kostą.

Linkime Jubiliatui ryžto, lengvos plunksnos ir laukiame Jūsų pastabų, įdomių rašinių apie netolimos praeities ar senesnius mūsų Bažnyčios įvykius, įžymesnius reformatų veikėjus.

*Sveikatos, ramybės ir laimingų tolimesnio gyvenimo metų Jums linki -
“Vilniaus reformatų žinių” leidejai*

“Radvilos” himnas

Garbiųjų Radvilų ainiai,
Atverkit džiaugsmui savo širdis !
Štai jums ugingai, prakilniai
Pasaulį naujas šūkis girdis.
Pirmyn, pirmyn, kol jėgos leis,
Dorovės ir šviesos keliais !

Pamilę šalį Lietuvos
Ir Kristaus Meilės Linksma Žinia,
Širdy uždekit ugnį jos.
Už skaisčią buitį, už Tėvynę
Su Dievo meilės spinduliais –
Pirmyn, pirmyn šviesos keliais !

Petras Juodgudis iš “Mūsų jaunimo vadovas”, Biržai, 1939 m.

Informacija

Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje pamaldas I-ą ir III-ią mėnesio sekmadienį laiko lektorius teologijos bakalauras Tomas Šernas, o II-ą ir IV-ą - kunigas Algimantas Kvedaravičius. Kol kas šios tvarkos laikomės.

Kovo 6 d. – balandžio 12 d., ketvirtadieniais, Signatarų namuose Vilniaus reformatams evangeliškos teologijos magistrai skaitė paskaitas apie evangelikų reformatų Bažnyčios pagrindus. Iš klausėme įdomaus ir turiningo įvado, susipažinome su Jono Kalvyno Bažnyčios tvarkos pagrindiniais principais, pasiginčijome ar Biblija pati savaime yra Dievo žodis, sužinojome, kas tai yra Lietuvos reformatams Didžioji Agenda.

Kovo 30 d. į Vilnių iš visos Lietuvos susirinkęs reformatų jaunimas nutarė atgaivinti tarpukaryje įkurtos Lietuvos evangelikų reformatų jaunimo draugijos "Radvila" veiklą, išrinko laikinąją centrinę valdybą.

Lietuvos evangelikų jaunimo "Radvilos" draugijos pirmas skyrius įsisteigė Biržuose 1931m. gruodžio 20 d., į kurį įsirašė 38 nariai, 1939 m. jau veikė 22 skyriai su 812 narių, vadovavo jaunas kunigas Aleksandras Balčiauskas. Radvilėnų vardas skambėjo po visą Lietuvą, kur tik gyveno lietuviai evangelikai. Mūsų tėvai su nostalgija prisimena radvilėnų veiklą, jų gražų obalsį "Dorinkis ir švieskis". Daugelis išsaugojo radvilėno ženklelį – žaliame baltame violetiniame fone inkaras, širdis ir kryžius. "Radvilos" draugija turėjo savo himną: jam žodžius buvo parašęs papilietis Petras Juodgudis, muziką – Vilniaus reformatų bažnyčios vargonininkas prof. Konstantinas Galkauskas.

Velykų pamaldų tvarkaraštis:

Vilniuje - balandžio 13 d., Didįjį Penktadienį, 17 val. ir balandžio 15 d., Velykų pirmąją dieną, 17 val. su Šv.Vakariene – kun. A.Kvedaravičius;

Biržuose - balandžio 12 d., Didįjį Ketvirtadienį, 11 val. su Šv.Vakariene – kun. R.Mikalauskas, **balandžio 15d., Velykų pirmąją dieną, 11 val.** su Šv.Vakariene – kun. R.Mikalauskas ir diak. K.Daugirdas;

Kaune - balandžio 16d., Velykų antrąją dieną, 11 val. su Šv.Vakariene – kun.A.Kvedaravičius;

Kėdainiuose - balandžio 16d., Velykų antrąją dieną, 11 val. su Šv.Vakariene – kun.R.Mikalauskas;

N.Radviliškyje – balandžio 15 d., Velykų pirmąją dieną, 14 val. – diak.K.Daugirdas;

Papilyje - balandžio 15 d., Velykų pirmąją dieną, 11 vai. su Šv.Vakariene – kun.A.Kvedaravičius;

Šiauliuose - balandžio 15d., Velykų pirmąją dieną, 8.30 val. su Šv.Vakariene – kun. R.Mikalauskas;

Švobiškyje - balandžio 8d., Verbų sekmadienį, su Šv.Vakariene pamaldas laikė kun.R.Mikalauskas.

Lietuvos reformatų kunigų telefonai: senjoras kun.Petras Čepas gyv. Medeikiuose tel. 8-220-58577, kun.Algimantas Kvedaravičius gyv. Vilniuje tel. 450656 ir mob. 8-298-05410, kun.Rimas Mikalauskas gyv. Kėdainiuose tel. 8-257-56967 ir mob. 8-286-66383, diak.Kęstutis Daugirdas Kaune tel.8-27- 723838, Biržuose tel.8-220-31609 ir mob. 8-286-67007

Primename seniūnų telefonus: Dalija Gudliauskienė 429118, Donata Indriūnaitė 342824, Angelina Kamčiatnienė 733757, Alfredas Naktinis 470718, Irena Petrylienė 414646, Danutė Pranulienė 444272, Birutė Šernaitė 617690